

CĂRȚI RARE DIN BIBLIOTECA MUZEULUI DE ISTORIE A ORAȘULUI BUCUREȘTI

de ELISABETA ANGHELOVICI

Biblioteca Muzeului de istorie a orașului București, bibliotecă documentară formată din donații și achiziții, și-a început activitatea propriu-zisă în anul 1949 cu un număr de circa 3000 de cărți, ziare și reviste, inclusiv numere răzlețe de periodice, care făceau parte din vechiul fond al muzeului.

Începînd din anul 1951 biblioteca își mărește pe zi ce trece fondul prin donații, dar mai ales prin achiziții, datorită alocațiilor acordate de Sfatul popular al Capitalei, ajungîndu-se astăzi la un fond de circa 25.000 de cărți și periodice (inclusiv unele numere de ziare și reviste).

Printre acestea se află și numeroase cărți rare — vechi tipărituri românești și mai ales vechi tipărituri bucureștene, care sînt o dovadă a vechii culturi din capitala țării noastre.

O categorie de cărți rare, extrem de importantă, o formează și cărțile străine, din secolul al XVI-lea și al XVII-lea, scrise în limbile latină, italiană, olandeză, germană și franceză, în care se vorbește de Țara Românească și Moldova.

De asemenea prezintă un interes deosebit și cărțile scrise în secolul al XVIII-lea și al XIX-lea de către călătorii străini, care au trecut prin țările romîne și prin București și care desoriu capitala Țării Românești cu pitorescul ei semi-rural și semi-oriental, subliniind contrastul dintre mizeria maselor populare și viața de lux și de huzur a claselor dominante.

Cea mai veche carte din această serie de cărți rare, este cartea lui Francesco Sansovino: *Dell'istoria universale dell'origine et imperio de Turchi. Parte prima. Nella quale si contengono gli officii, le leggi, e i costumi di quella natione, cosi in tempo di pace, come di guerra. Racolta da Francesco Sansovino.*¹ *Veneția M.D.LX.* (Despre istoria universală (adică)

¹ Francesco Sansovino a studiat dreptul la Padova. Printre altele a publicat și „*Gl'annali turcheschi, overo vite de Principi della casa othomana*”, Veneția, 1573, și „*Informatione della militia turchesca*”, Veneția, 1582 — ambele cuprinzînd pasagiile despre luptele noastre cu turcii.

despre originea și puterea turcilor. Prima parte. În care sînt cuprinse slujbele religioase, legile și obiceiurile acelei națiuni, atît în timp de pace cît și în timp de război. Cules de Francesco Sansovino, Veneția, 1560).

Cartea, tipărită tot de Sansovino și asociații săi, cuprinde 14 pag. numerotate — inclusiv indexul și sumarul — și 168 file numerotate. Este legată în pergament, de dimensiuni potrivite (20,5×16 cm.), fără ilustrații, cu frontispicii și inițiale ornamentate.

După cum reese și din prefață, această carte este o culegere de mai multe lucrări scrise de diferiți autori privitoare la istoria turcilor. Prima parte, care se află în biblioteca muzeului, cuprinde mai mult o privire asupra obiceiurilor turcilor, a credinței lor, a organizării lor militare și administrative, pe cînd partea a doua este o descriere a războaielor purtate de ei.

Cercetînd cartea, vom întîlni unele pasagii referitoare la Țara Romînească. Astfel printre altele, la fila 71 găsim: „Mai trăiesc încă și acuma unii, care își reamintesc cucerirea Constantinopolului și „regatele“ Greciei, Albaniei, Valachiei (Țării Romînești) și al Serbiei, pe care turcii o numesc acuma Bosna, care au fost transformate în provincii”..., iar la fila 96 „Și Soliman, pentru că cucerise din nou Țara Romînească, cu intenția de a înființa mai mulți (sangiaci)¹, care fiind în Europa vor da ascultare beglerbegului² Greciei.”

Printre cărțile rare, scrise în latinește, pe care le posedă muzeul sînt și trei cărți foarte importante pentru noi, deoarece în ele se vorbește despre țara noastră, toate trei fiind istorii ale stăpînirii otomane și ale războaielor purtate de turci.

Prima carte este: *Pannoniae historia chronologica: res per Ungariam, Transylvaniam iam inde à constitutione Regnorum illorum, usque ad invictiss. Rom. Im. Rudolphum II. Ungariae regem christianum XXXX, & Sereniss Sigismundum Bathorium Trans., & Ducem, maxime vere hoc bello gestae: ... Icones genuinae regum, ducum & procerum eiusdem militiae... Omnia in aes eleganter incisa et recens e vulgata per Theodorum de Bry Leodien, Civem Francf. ad Moenum. Francf. A.M.D. XCVI* (Istoria cronologică a Panoniei. Evenimentele din Ungaria, Transilvania de la întemeierea acelor regate pînă la neînvinsul împărat al Romanilor Rudolf al II-lea, al patruzecilea rege creștin al Ungariei și pînă la strălucitul Sigismund Bathory, principe al Transilvaniei, în deosebi cu privire la acest război ... Portretele adevărate ale regilor, ducilor și conducătorilor acestei oști... Toate săpate artistic în aramă și date la lumină recent de Théodore de Bry din Liège. Cetățean din Francofurt pe Main. Francofurt. 1596.)

Autor este Jean Jacques Boissard³, al cărui nume nu apare în titlul acestei cărți.

Titlul cărții, pe care nu-l redăm în întregime, fiind foarte lung, este înconjurat de opt portrete — miniaturi — gravate de Théodore de Bry⁴.

¹) Guvernator al unui sangiac, care în imperiul otoman era o diviziune administrativă.

²) Guvernator.

³) Născut la Bésançon în 1528, mort la Metz în 1602, Anticar, scriitor și desenator francez.

⁴) Desenator, gravor și editor de stampe și cărți ilustrate celebru. Născut la Liège în anul 1528, mort la Frankfurt am Main în 1598.

Aceleași portrete, care reprezintă pe împăratul Rudolf al II-lea, pe Maximilian al Poloniei, pe Sigismund Bathory etc., apar și în cuprinsul cărții, de astădată însă de dimensiuni mari, împreună cu portretele diferiților sultani și cu câteva scene de război, printre care (p. 121) scena trecerii Dunării, pe la Giurgiu, a armatelor lui Sinan Pașa.

Cartea, legată în pergament, de 230 pagini numerotate, inclusiv foaia de titlu, cu 11 portrete și 3 scene de război în text, cu inițiale ornamentate, de o foarte mare importanță pentru noi. Aproape că nu este pagină în care să nu apară o denumire românească ca: Bocarestam, Bohorrestum (ambele denumiri pentru București), Valaquiam (Țara Românească), Michaellem Valaquiae Voyvodam (Mihai voivodul Țării Românești), Tergouistam (Tîrgoviște), Moldauia (Moldova) etc.

Făcînd o istorie a Ungariei și a luptelor duse cu turcii, autorul atinge și faptele istorice petrecute în aceea vreme în Țara Românească, descriind în numeroase pagini evenimentele ce s-au desfășurat în timpul domniei lui Mihai Viteazul. Astfel, la pagina 132, într-o scrisoare a unui oarecare Ștefan Iastos, cu data de 24 octombrie, Alba-Iulia, se spune: „În a douazeci și una zi a aceleași luni (octombrie 1595) Prea Strălucitul (Sigismund Bathory) s-a îndreptat cu toate trupele spre Tîrgoviște și urmărind pe dușmanul care fugea, a cucerit cetatea și orașul București.”

Ceea ce însă îi dă o mare valoare acestei cărți, de astă dată pe plan internațional, este faptul că este editată și mai ales ilustrată de Théodore de Bry. Începînd cu anul 1588, acesta va grava planșele tuturor lucrărilor lui Jean Jacques Boissard, autor a multor lucrări rare, căutate în special pentru gravurile lui Théodore de Bry, printre care și cartea de mai jos :

Vitae et icones Sultanorum Turcicorum, Principum Persarum aliorumque illustrium Heroum Heroinarumque ab Osmane usque ad Mahometem II....succinctis illustratae a Ja. Jac. Boissardo Vesuntino. Omnia recens in aetate artificiose incisa et demum foras data per Theodorum de Bry Leod. Civem Francforti. Francf. ad moen. A (nno) M.D.XCVI. (Viețile și portretele sultanilor turcilor, principilor (șahilor) persilor și ale altor eroi și eroine strălucite de la Osman pînă la Mahomet al II-lea... ilustrate de către Jean Jacques Boissard din Bésançon. Toate gravate de curînd în aramă cu artă și apoi date la lumină de Théodore de Bry din Liège, cetățean din Francfurt. Francfurt am Main, anul 1596).



Francesco Sansovino, „Despre istoria universală (adică) despre originea și puterea turcilor...”, Veneția, 1560. Foaie de titlu.

Foia de titlu bogat ilustrată, avînd pe verso portretul autorului, ca și numeroasele portrete încadrate în frumoase chenare cu motive florale și animaliere, ne dovedesc măiestria acestui gravor.

Cartea cuprinde 8 pagini nenumerate, 353 pag. numerotate, inclusiv cele 47 de portrete, unele din ele fără text pe verso. Urmează apoi 5 pag. nenumerate conținînd un index. Dim. 21×16 cm.

Ca și celelalte cărți și aceasta pomenește în nenumărate rînduri de Țara Romînească și uneori de Moldova. Astfel la pagina 17 aflăm : „... pe care (sultanul Musa) punîndu-l pe o corabie s-a îngrijit ca să fie transportat



Jean Jacques Boissard, „Viețile și portretele sultanilor turcilor...”, Frankfurt am Main, 1596. Foaie de titlu.

Ioannis Aubrij. MDCIII (Exegeze sau povestiri strălucite din feluriți și diverși autori ale faptelor memorabile petrecute în Panonia sub împărații turcilor, de la cucerirea Constantinopolului pînă la această vreme a noastră în ceea ce privește războiul și armata. Adunate de Nicolaus Reusner¹, jurisconsult... Cu cheltujala lui Claudius Marnius și a moștenitorilor lui Ioanus Aubrius. Frankfurt am Main, 1603.

Cartea are 14 pag. nenumerate la început, 333 pag. numerotate, iar la sfîrșit 24 pag. nenumerate care cuprind un index alfabetic ce ne interesează și pe noi deoarece sînt unele denumiri romînești. Astfel întîlnim : Bukeresten, Bucurestom (ambele pentru București), Targowistae și Tergo-

¹ Nicolaus Leoninus Reusner, născut la Lemberg la 2 februarie 1545, mort la Iena la 12 aprilie 1602. Profesor de drept la Strassburg (1583—1588) și apoi la Iena. A scris în diferite domenii excelînd în versuri latine. În legătură cu turcii, pe lîngă culegerea de mai sus, N. Reusner a publicat și: *De bello turcico selectissimae et consultationes variorum auctorum*, 1596 și *Epistoliarum turcicorum libri XIV*, 1598—1600.

pe Marea Neagră, în Țara Romînească, la Mircea sau Marcu domnul Bogdaniei (Moldova) sau al Valachiei (Țara Romînească), de care nu numai că a fost primit cu ospitalitate, dar după sfatul acestuia a ocupat Adrianopole, unde a fost salutat de către ostași ca împărat (sultan). La pag. 43 ni se dă știrea că : „Pe cînd Vlad (Vlad Țepeș) sau Vladislau, fiul lui Drăculea (Vlad Dracul) Domnul Țării Romînești se ridicase împotriva lui, Mahomet a ocupat țara sa. Voievodul împreună cu unii dintre ai săi a fugit în Ungaria la regele Matei, fiul lui Ioan de Hunedoara.

A treia carte în limba latină are următorul titlu : *Rerum memorabilium in Pannonia sub Turcarum imperatoribus, a capta Constantinopoli usque ad hanc aetatem nostram bello militiaq (ue) gestarum. Exegeses sive narrationes illustres variorum et diversorum auctorum, recensente Nicolao Reusnero iurisconsulto... Francofurti, Impensis Claudii Marnij, & haeredum*

vistia (Tîrgoviște), Dombovice fluvius (rîul Dîmbovița), Girgioum și Dziurdzoum (Giurgiu), Kaluierice (Călugăreni) etc. Nu are ilustrații. Legătura mai nouă, din piele albă, imită o legătură veche. Dimensiunea : 21,5×17 cm.

După cum am văzut, această carte cuprinde o culegere de scrieri cu caracter istoric, adunate de Nicolaus Reusner. Printre ele sînt două care vorbesc mai pe larg și de Țara Romînească. Prima este intitulată „*Rerum în Transilvania a Sigismundo Battoreo Principe, anno MDXCV gestarum...*”, iar a doua, care este de mare importanță pentru noi deoarece se vorbește



Maiolino Bisaccioni, „Istoria războaielor civile din aceste ultime vremi“..., Veneția, 1664. Foaie de titlu.



Frontispiciul volumului „Istoria războaielor civile“...

mult despre București (p. 227—255), are următorul titlu : *Brevis rerum a Michaelae Moldaviae¹ Transalpinæ sive Walachiaæ Palatino Michaelae gestarum descriptio, auctore Baldassare Walthero.* (Scurtă descriere a faptelor săvîrșite de Mihai domnul Țării Romînești, autor Baltasar Walther²). Originalul a apărut la Görlitz, în Silezia, în anul 1599³.

Baltasar Walther, care a stat două luni la curtea din Tîrgoviște, a folosit știrile luate din cronică lui Teodosie Rudeanu, logofătul lui Mihai Viteazul, cronică cunoscută prin intermediul unei traduceri polone. El a

¹ „Walachiaæ“. Este o influență a istoriografiei polone în care se întilnește deseori această confuzie.

² Baltasar Walther, silezian de origine, a venit în țară în iunie 1597 cu solia polonă a lui Stanislas Golski, care voia să medieze o împăcare între Mihai și turci.

³ Dan Simonescu, *Cronica lui Baltasar Walther despre Mihai Viteazul în raport cu cronicile interne contemporane*, „Studii și materiale de istorie medie“, vol. III, 1959, p. 7—100.

adus însă și o importantă contribuție personală la această cronică prin știrile istorice unice, prin informațiile de ordin geografic și militar și prin amintirile din drumul făcut spre Constantinopole, când întâlnește localități și cetăți turcești distruse de armata lui Mihai¹.

În legătură cu Bucureștii, printre altele, B. Walther relatează și primele ciocniri dintre români și turci, care au avut loc în anul 1594, la începutul domniei lui Mihai Viteazul și arată cum au fost uciși de către ostașii lui Mihai două mii de turci, ceauși și spahii în frunte cu un emir, fiind închiși în casele lui Dan Vistierul, cărora Mihai Viteazul le-a dat foc.

Vorbește de asemenea și de trecerea lui Mihai Viteazul prin București la 15 august 1595, când a poposit la Văcărești în drum spre Transilvania.

Dar să vedem mai jos câteva fapte relatate chiar de B. Walther. La pag. 231 ne spune că „fără multă întârziere,... (Mihai) merge asupra Giurgiuului situat pe țărmul Dunării ...îi dă foc și după ce ucide mulțime de turci... se întorce încercat de prăzi, la scaunul domniei, în București”.² Și mai departe ... „un emir veni la București în luna sus zisă, împreună cu două mii din cei mai aleși oșteni, cu cincizeci de cămărași ai sultanului și afară de aceștia cu mai mulți ceauși și spahii sau nobili ce săvârșiau cu îndrăzneală tot felul de silnicii, jafuri și desfrînări ;... în orașul (București) ocupă casele cele mai bune și cere poruncitor de la domnul (Mihai), care ședea în apropierea noii mănăstiri³ de lângă oraș, într-un palat clădit fără întărituri și fără ziduri, la malul Dîmboviței, zece mii de florini ungurești ca plată și provizii și merinde.”⁴

În cronică sa, care este o recunoaștere a meritelor militare ale lui Mihai Viteazul, Baltasar Walther lasă să se întrevadă simpatia și profunda sa admirație pentru domnul Țării Românești.

Seria cărților rare, scrise în secolul al XVI-lea și al XVII-lea nu se oprește aici. Astfel în biblioteca muzeului, printre alte cărți rare, mai găsim și următoarele :

Historia delle guerre civili di questi ultimi tempi Scritta dal conte Maiolino Bisaccioni... Quinta editione ricorretta, et di novissimi accidenti accresciuta per tutto l'anno M. DC. LIV... Venetia, Per gl' Heredi Storti. M. DC. LXIV. (Istoria războaielor civile din aceste ultime vremi, scrisă de contele Maiolino Bisaccioni...⁵ Ediția a cincea corectată din nou și adăugită cu noi întâmplări pe întreg anul 1654. Veneția, Prin Moștenitorii Storti, 1664.)

Cartea cuprinde două părți legate la un loc, cu paginație diferită. Partea întâia are 4 pag. nenumerate și 347 pag. numerotate ; partea a doua are 614 pag. numerotate și la sfârșit 31 de pag. nenumerate în care este cuprins un index alfabetic al faptelor mai importante ce se găsesc în ambele părți. Nu are ilustrații afară de o gravură aflată înaintea foii de titlu și care reprezintă în prim plan două personaje simbolice, iar în ultimul plan, în partea de jos o scenă de război. În partea din dreapta, sus, este titlul prescurtat al cărții. Mai sînt mici ornamentații florale și animaliere la

¹ Dan Simonescu, *op. cit.*, p. 15.

² *Ibidem*, p. 65.

³ Biserica Mihai Vodă.

⁴ Dan Simonescu, *op. cit.*, p. 68.

⁵ Născut în 1582, mort în 1663. Ofițer, administrator și poligraf italian, a scris mai multe lucrări de istorie.

inițialele de început de capitol. Formatul potrivit de 22,5×16 cm. Legată în pergament.

Pasagiile relative la Țara Românească le găsim în partea a doua a lucrării, într-un capitol special intitulat ; „*Despre războaiele civile ale Moldovei. Carte unică.* (pag. 412—426), în care sînt expuse luptele dintre Vasile Lupu, Matei Basarab și Gheorghe Ștefan.

Redăm mai jos un pasaj în care este descrisă una din aceste lupte : „Era în șapte mai, cînd îl atacară cu atîta bravură din partea cazacilor, încît



Ricaut, „Istoria stării actuale a imperiului otoman...”, Veneția, 1673. Foaie de titlu.



Frontispiciul volumului „Istoria stării actuale a imperiului otoman...”.

în puține ore Valahii pierdură curajul și se destrămară, considerînd bătălia ca și pierdută, cînd Matei care se afla cu o rezervă de ostași viteji și care și-ar fi primejduit mai degrabă viața decît să-i părăsească pe ai săi, pe care îi vedea descumpaniți... intră cu atîta curaj în bătălie încît opri mersul victoriei dușmanului... și care, cu toate că era bătrîn, făcu minuni cu mîna sa, bătîndu-se și cu vocea însuflețînd pe ai săi ; doi cai fură uciși sub el și cu toate că fusese rănit de o împușcătură în genunchi unde rămăsese glonte...” (pag. 417)

Histoire de l'état présent de l'empire ottoman : Contenant les maximes politiques des turcs ; les principaux points de la religion mahometane, ses sectes, ses hérésies, et ses diverses sortes de religieux ; leur discipline militaire, avec une supputation exacte de leurs forces par mer et par terre,

et du revenu de l'état. Traduite de l'anglais de Monsieur Ricaut...¹ par Monsieur Briot. A Amsterdam, chez Abraham Wolfgang, MDC LXX (1670). Cartea are 8 pag. nenumerate care cuprind o gravură, foaia de titlu și prefața, apoi paginile numerotate de la 9 la 498 și 6 pag. nenumerate la sfârșit, cu tabla de materii. În afară de gravura de la început, în care apare sultanul înconjurat de demnitari și de armată care se prelungește și în al doilea plan pînă în depărtări, lîngă zidurile unui oraș, mai sînt încă 9 gravuri în afara textului de $12,8 \times 13,5$ cm. și una mică în text. Aceste gravuri care reprezintă diferite vederi de oraș și de interioare, interesează în special pentru costumele a diverși demnitari, oameni de la curtea sultanului sau a sectelor religioase. Cartea de dimensiuni mici ($14,2 \times 8$ cm.) este legată în pergament.

În cartea I-a, cap. XIV (pag. 151—168) intitulat „*Despre prinții care sînt tributari marelui sultan. Adică cei ai Moldovei, ai Transilvaniei, ai Ragusiei etc.*”; la pag. 156—159 se vorbește și de Țara Romînească.

Astfel la pag. 157—158, după ce descrie înfringerea lui Matei Basarab, arată că Țara Romînească va trebui să plătească un tribut mult mai mare ca cel din trecut, care era de o sută douăzeci de pungi sau 60.000 de scuzi anual. Acuma, în afară de alte impuneri plătite la trei ani odată, Țara Romînească mai trebuia să plătească anual următoarele :

Două sute șazeci pungi sau o sută treizeci de mii de scuzi sultanului, precum și cincispreze mii okale de miere și nouă mii okale de ceară ;

Zece pungi cu arginți sau cinci mii de scuzi precum și o haină de zibelină marelui vizir ;

O pungă cu arginți sau cinci sute de scuzi și o haină de zibelină marelui vistiernic ;

Douăsprezece mii de aspri șefului eunucilor femeilor ;

Cinci sute de scuzi și o haină de zibelină șefului personalului din palatul sultanului.

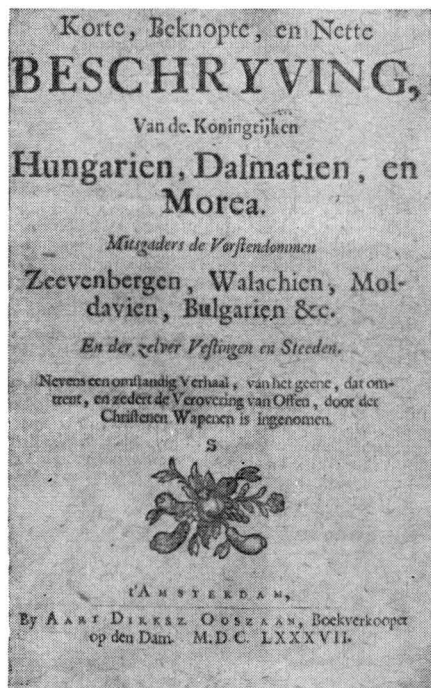
În cartea a treia, la capitolul V, la pag. 432 găsim : „Tătarii, valahii, moldovenii și transilvănenii erau obligați să furnizeze oameni de război pentru sultan oricîte ori acesta le ordona”. Și mai departe : „În ceea ce privește prinții (domnii) Țării Romînești, ai Moldovei și Transilvaniei, ei nu sînt nici odată scutiți de a servi în persoană și fiecare trebuie să conducă șapte sau opt mii de oameni.

Această carte a fost tradusă în limba italiană și a apărut în 1673 cu următorul titlu : *Istoria dello stato presente dell'imperio ottomano. Nella quale si contengono le massime politiche de' turchi. I punti principali della religione mahomettana. Le sette, le eresie... Composta prima in lingua inglese dal Sig. Ricaut... Tradotta poccia in francese dal Sig. Briot, e finalmente trasportata in italiano da Costantin Belli... Seconda editione... Venetia M. DC. LXXIII, Presso Combi, & La Nou.* Textul cărții este identic cu cel francez. Cartea diferă numai prin format, paginație etc. Astfel are 10 pag. nenumerate în care sînt cuprinse dedicația, cuvîntul către cititori și prefața traducătorului francez Briot. Urmează apoi 296 pag. numerotate. Are 20 de gravuri în text, la începutul unor capitole, identice cu cele din traducerea lui Briot, numai că unele din ele au imaginea inversată. Gravura

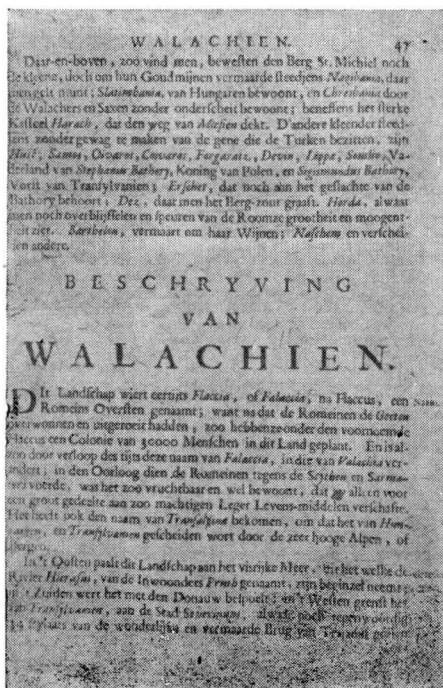
¹ Numele corect este Paul Ricault, iar titlul original al lucrării este : „*The present state of the ottoman empire, in three books*”, London, 1668. A mai avut două ediții în 1670 și 1686.

de la începutul cărții este identică cu cea din exemplarul francez. Legată în pergament, de dimensiuni mai mari decât exemplarul francez (23 cm. × 16 cm.), cartea, în afară de gravuri, mai este ornamentată și cu frontispicii și inițiale cu motive florale.

Cu ultima carte încheiem o primă serie de cărți rare scrise de străini, aflate în biblioteca muzeului. Este vorba de cartea scrisă în limba olandeză, care are următorul titlu: *Korte, beknopte, en nette beschryving, van de koningrijken Hungarien, Dalmatien, en Morea. Mitsgaders de vorstendom-*



„O scurtă, concisă și clară descriere a regatelor Ungariei, Dalmației...”. Amsterdam, 1687. Foaițe de titlu.



Capitolul relativ la Țara Românească din volumul „O scurtă, concisă și clară descriere a regatelor Ungariei.../.

men Zeevenbergen, Walachien, Moldavien, Bulgarien & c. En der zelve vestingen en steeden... t'Amsterdam, By Aart Dirksz Ooszaan... M.D.C. LXXXVII (O scurtă, concisă și clară descriere a regatelor Ungariei, Dalmației și Moreei, cât și a principatelor Transilvaniei, Valachiei, Moldovei, Bulgariei etc. și chiar și a cetăților și orașelor... Amsterdam, Aart Dirksz Ooszaan, 1687). Cartea are 32 pag. numerotate, inclusiv foaia de titlu, 84 pag. numerotate în care este cuprinsă și descrierea Țării Românești și 115 pag. numerotate, avînd la început în afara textului o hartă a Peloponezului. Nu are ilustrații. Cîteva inițiale, la început de capitol, sînt ornamentate. De dimensiuni potrivite (20 cm. × 15 cm.) are legătura caracteristică cărților din sec. al XVII.

Cartea de mai sus cuprinde la pag. 39—52 o descriere a Transilvaniei, Moldovei și a Țării Românești (pag. 47—49) din punct de vedere geografic,

politic și economic, fiecare avînd un capitol separat. Astfel în capitolul intitulat „*Descrierea Țării Romînești*” la pag. 48 ni se spune : „Țara se află sub marele sultan sau împăratul turcilor și este condusă de un voievod sau hospodar ; acesta era obligat ca în afară de un tribut anual de 70000 — 100000 ducați să se ridice, pentru același împărat, cu 1000 arme de foc și 10000 de căllăreți ; ... Și mai departe, la pag. 49 : „Orașele țării sînt în număr de 3, și numite Tervis (Tîrgoviște), acesta este reședința voievodului sau a hospodarului, Braila și Targard”. Nu este amintit orașul București.

Aceste cărți care aruncă o lumină asupra trecutului nostru sbuciumat și în special asupra luptelor duse de romîni în contra jugului otoman, sînt de mare importanță pentru istoria poporului romîn.

Ele mai sînt importante și prin faptul că aflîndu-se în bibliotecile din țara noastră, sînt o mărturie a gradului de cultură a oamenilor de știință romîni.